

POSTANOWIENIE

Dnia 5 marca 2015 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku Wydział II Cywilny Sekcja Egzekucyjna

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia SR Paweł Dzienis

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2015 r. w Białymstoku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy o spis inwentarza wszczętej z urzędu przez Sąd Rejonowy w Białymstoku po K. T. z udziałem E. K. i E. G.

na skutek skargi Sądu Rejonowego w Białymstoku na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku T. Ż. w sprawie TŻ Km 237/14 w postaci postanowienia w przedmiocie zakończenia postępowania i ustalenia jego kosztów z dnia 19 stycznia 2015 roku

postanawia:

1. Zmienić zaskarżoną czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku T. Ż. w sprawie TŻ Km 237/14 w postaci postanowienia w przedmiocie zakończenia postępowania i ustalenia jego kosztów z dnia 19 stycznia 2015 roku w ten sposób, że zamiast wezwania Sądu Rejonowego w Białymstoku do uiszczenia brakujących kosztów postępowania wezwać Sąd Rejonowy w Białymstoku do określenia sposobu ściągnięcia tych kosztów z ustalonego majątku spadkowego;
2. Oddalić skargę w pozostałym zakresie;

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Białymstoku, działając przez profesjonalnego pełnomocnika, złożył skargę na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku T. Ż. w sprawie TŻ Km 237/14 w postaci postanowienia w przedmiocie zakończenia postępowania o spis inwentarza wszczętej z urzędu przez Sąd Rejonowy w Białymstoku po K. T. z udziałem E. K. i E. G. i ustalenia jego kosztów z dnia 19 stycznia 2015 roku. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości, nakazanie Komornikowi Sądowemu ściągnięcie kosztów sporządzenia spisu inwentarza z majątku spadkowego przez pobranie odpowiedniej sumy z pieniędzy spadkowych z rachunku bankowego stanowiącego wkład oszczędnościowy spadkodawcy, nakazanie Komornikowi Sądowemu zwrotu kwoty 616,17 złotych na rzecz wnioskodawcy.

W uzasadnieniu skarżący wskazał, że postępowanie o spis inwentarza nie powinno być zakończone dopóki nie zostanie rozstrzygnięta kwestia kosztów powstałych w jego toku. Jako podstawę prawną kontynuowania postępowania o spis inwentarza spadkowego w tym zakresie wskazał § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 1 października 1991 roku w sprawie szczegółowego trybu postępowania przy zabezpieczeniu spadku i sporządzaniu spisu inwentarza. Przepis ten przewiduje w celu zaspokojenia należności z tytułu kosztów pobranie odpowiedniej sumy pieniędzy spadkowych złożonych do depozytu sądowego lub z rachunku bankowego, w tym stanowiącego wkład oszczędnościowy spadkodawcy po przedłożeniu bankowego dowodu oszczędności. Skarżący wskazał też, że w postanowieniu i zarządzeniu spisu inwentarza Sąd zlecił również ściągnięcie kosztów tego postępowania z majątku spadkowego i Komornik Sądowy obowiązany był prowadzić postępowanie o spis inwentarza aż do ściągnięcia kosztów tegoż postępowania z majątku spadkowego włącznie.

W uzasadnieniu skarżonej czynności po doręczeniu odpisu skargi Komornik Sądowy wniósł o jej oddalenie wskazując, że komornik sądowy jest jedynie organem wykonawczym w postępowaniu o sporządzenie spisu inwentarza, a ciężar skutecznego sporządzenia spisu inwentarza spoczywa na Sądzie. Konsekwencją tego założenia jest treść regulacji § 5 cytowanego w skardze rozporządzenia. Prawidłowe działanie powinno sprowadzać się do wydania przez komornika postanowienia o ustaleniu kosztów całego postępowania. Następnie sąd winien wydać postanowienie, w którym przyzna komornikowi stosowną opłatę i zwrot wydatków, które nie znalazły pokrycia w uiszczonych zaliczce i jednocześnie rozliczyć wskazane koszty obciążając nimi spadkobierców lub ściągając z masy spadkowej. Brak jest podstaw do przyjęcia, że Komornik Sądowy obowiązany jest prowadzić postępowanie o spis inwentarza aż do ściągnięcia kosztów postępowania z majątku spadkowego. Komornik nie dysponuje tytułem wykonawczym uprawniającym do prowadzenia egzekucji. Takim tytułem nie jest również postanowienie z 19 stycznia 2015 roku. Nakazanie Komornikowi sądowemu ściągnięcia kosztów sporządzenia spisu inwentarza przez pobranie odpowiedniej sumy z pieniędzy spadkowych z rachunku bankowego, o co wnioskuje skarżący jest zdaniem Komornika sprzeczne z treścią § 5 ust. 1 cytowanego rozporządzenia, gdyż przepis ten uprawnia do takiego działania sąd rejonowy.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotem sporu w sprawie było określenie podmiotu uprawnionego do podjęcia decyzji w przedmiocie pokrycia kosztów postępowania o spis inwentarza z majątku spadkowego oraz stopień szczegółowości takiej decyzji.

Bezspornym w rozpoznawanej sprawie jest, że w postanowieniu z dnia 31 sierpnia 2014 roku Sąd Rejonowy w Białymstoku w sprawie II Co 5192/12 postanowił wykonanie spisu inwentarza zlecić właściwemu miejscowo Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Białymstoku, zaś koszty postępowania związane ze sporządzeniem spisu inwentarza nakazać pobrać z majątku spadkowego. Sąd Rejonowy zlecający spis inwentarza postanowił jednocześnie o sposobie rozliczenia przyszłych kosztów tego postępowania. Problem powstał na tle rozumienia tego ogólnego sformułowania czy uprawnia ono Komornika do wszelkich działań zmierzających do zaspokojenia kosztów tego postępowania czy też na pobranie pieniędzy z rachunku bankowego spadkodawcy potrzebna jest odrębna szczegółowa decyzja Sądu. Problem ten wynika z tego, że w § 5 ust. 2 cytowanego rozporządzenia wprost przewidziano taką możliwość wskazując jako organ postanawiający w tym przedmiocie sąd rejonowy.

W ocenie Sądu klauzula ogólna nakazująca pobranie z majątku spadkowego kosztów postępowania nie uprawnia komornika sądowego do podejmowania wszelkich czynności zmierzających do zaspokojenia kosztów postępowania. Nie daje ona Komornikowi Sądowemu możliwości decydowania o sposobie zaspokojenia kosztów z majątku spadkowego skoro wskazuje różne formy zmierzające do tego celu i decyzję w tym przedmiocie pozostawia sądowi zarządzającemu spis inwentarza. W ocenie Sądu komornik sam nie może zdecydować o sprzedaży przedmiotów spadkowych ani o pobraniu pieniędzy z rachunku bankowego spadkodawcy. Do takich czynności potrzebne jest szczególnie postanowienie Sądu prowadzącego sprawę o spis inwentarza, zaś komornik jedynie je wykonuje. Reasumując zatem ogólne postanowienie o nakazaniu pobrania kosztów z majątku spadkowego powinno być uszczegółowione przez wskazanie w jaki sposób to pobranie ma nastąpić. Taka interpretacja wynika z wykładni przepisu § 5 ust. 2 wskazanego rozporządzenia. Bez znaczenia pozostaje chwila, w której sąd zlecający spis inwentarza o tym postanowi czy w postanowieniu zarządzającym spis, czy w chwili ustalenia przez komornika sądowego kosztów tego postępowania. W drugim przypadku znane są wysokość tych kosztów oraz majątek spadkowy, a zatem okoliczności, które pozwalają na podjęcie decyzji dostosowanej do okoliczności rozpoznawanego przypadku.

Prawidłowe było zatem postanowienie o zakończeniu postępowania o sporządzenie spisu inwentarza, następnym bowiem działaniem jest wezwanie skierowane przez Komornika Sądowego do sądu zlecającego spis inwentarza do określenia sposobu pobrania kosztów spisu inwentarza z majątku spadkowego, dopiero po otrzymaniu odpowiedniego stanowiska sądu komornik powinien przeprowadzić czynności w zakresie ściągnięcia kosztów z majątku spadkowego.

ZARZĄDZENIE

1. (...)?;

2. (...)

3. (...)

Dnia, 5 marca 2015 r.

Sędzia SR